

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ใช้แนวคิดตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงานในองค์กร (MS-QWL) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน ช่วงเวลาการทำงาน (ปกติ/เข้ากะ) หน่วยงานที่สังกัด (กอง/แผนก) อัตราเงินเดือน และอายุการทำงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงาน (Management System of Quality of Work Life: MS-QWL) ทั้ง 6 ด้าน อันได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวม

วิธีการศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล (Primary Data) จากการใช้แบบสอบถามพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น 300 คน และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลโดยการค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ บทความ และข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติเชิงวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA พร้อมทั้งวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง 6 ด้าน และคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยสามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ทั้งหมด 300 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 89.70 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 10.30 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 85.30 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 46.70 ปฏิบัติงานในช่วงเวลาเช้ากะ คิดเป็นร้อยละ 66.00 ปฏิบัติงานใน กองการผลิต2 โรงไฟฟ้าแม่เมาะหน่วยที่8-13 คิดเป็นร้อยละ 20.70 ได้รับอัตราเงินเดือน 40,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.30 และมีอายุการทำงานมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 74.70

ส่วนที่ 2 ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง กับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม

ผลการศึกษา พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.94 และมีความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.75 ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านร่างกาย

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า สามอันดับแรกของปัจจัยย่อยด้านร่างกาย คือ การไม่เจ็บป่วยรุนแรงจนต้องนอนโรงพยาบาลในช่วงปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 การรับประทานอาหารในแต่ละวันได้เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 การทำงานด้วยความกระฉับกระเฉงกระปรี้กระเปร่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ตามลำดับ และปัจจัยด้านร่างกายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91

2. ปัจจัยด้านจิตใจ

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า สามอันดับแรกปัจจัยย่อยด้านจิตใจ คือ มีความสุขในการทำงานในฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ความสามารถเป็นที่พึ่งของคนในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ความพึงพอใจในความเป็นตัวเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ตามลำดับ และปัจจัยด้านจิตใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการความเครียดจากการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

3. ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าสามอันดับแรกปัจจัยย่อยด้านสัมพันธภาพทางสังคม คือ การทำงานตามหน้าที่ได้ด้วยตัวเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 การพูดคุยกับผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 การสามารถพึ่งพาเพื่อนร่วมงานในเรื่องการทำงานได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 ตามลำดับ และปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และการได้รับข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์จากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.79 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าสามอันดับแรกปัจจัยย่อยด้านสิ่งแวดล้อม คือ โรงไฟฟ้าแม่เมาะ ได้ให้ข้อมูล และความรู้ในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 การยอมรับในกฎระเบียบขององค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 การเดินทางมายังสถานที่ทำงานได้สะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ตามลำดับ และปัจจัยย่อยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกที่ โรงไฟฟ้าแม่เมาะจัดให้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

5. ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.95 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า สามอันดับแรกปัจจัยย่อยด้านจิตวิญญาณ คือ การไม่คิดที่จะลาออกไปหางาน

ใหม่ทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานในโรงไฟฟ้าแม่เมาะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 การทำงานที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะมีความหมาย และมีความสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ตามลำดับ และปัจจัยย่อยด้านจิตวิญญาณที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสามารถทำกิจกรรมทางศาสนาได้ตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

6. ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่าสามอันดับแรกปัจจัยย่อยด้านความมั่นคงในชีวิต คือ ความพึงพอใจในสวัสดิการต่าง ๆ ที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จัดให้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 การได้รับรายได้ที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 การได้รับการตรวจสอบภาพประจำปีอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ตามลำดับ และปัจจัยย่อยด้านความมั่นคงในชีวิต ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเคยได้รับการเลื่อนขั้น เงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ตามลำดับ

คุณภาพชีวิตการทำงานโดยภาพรวม

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.94

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานกับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

1. จำแนกตามเพศ

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ 0.05 โดยพนักงานฯ เพศหญิง มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวม มากกว่าพนักงานฯ เพศชาย

2. จำแนกตามอายุ

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ที่มีอายุต่างกันมีความเห็นใน ปัจจัยด้านด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ ด้านความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนปัจจัย ด้านร่างกาย และด้านสัมพันธภาพทางสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยพนักงานฯ ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านร่างกาย และด้านสัมพันธภาพทางสังคม มากที่สุด

3. จำแนกตามช่วงเวลาการทำงาน

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ที่ปฏิบัติงานในช่วงเวลาต่างกันมีความเห็นในปัจจัย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านจิตวิญญาณ ด้านความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนปัจจัย ด้านร่างกาย และด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยพนักงานที่ปฏิบัติงานในช่วงเวลาปกติ มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านร่างกาย และด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าพนักงานที่ปฏิบัติงานเข้ากะ

4. จำแนกตามหน่วยงาน

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ที่สังกัดหน่วยงานต่างกันมีความเห็นในปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ ด้านความมั่นคงในชีวิตและคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยที่พนักงานฯ สังกัดกองโยธา มีความคิดเห็นในปัจจัย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมมากที่สุด และพนักงานฯ สังกัดกองปฏิบัติการระบบลำเลียงถ่านและขี้ปี้่ม มีความเห็นในปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านจิตวิญญาณและคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมมากที่สุด

5. จำแนกตามอัตราเงินเดือน

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ที่มีอัตราเงินเดือนต่างกันมีความเห็นในปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านจิตวิญญาณ ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยพนักงานที่มีอัตราเงินเดือน 60,001-80,000 บาท มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต มากที่สุด

6. จำแนกตามอายุการทำงาน

พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ที่มีอายุการทำงานต่างกันมีความเห็นในปัจจัยด้านจิตใจ ด้านจิตวิญญาณ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านร่างกาย ด้านสัมพันธภาพทางสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยพนักงานที่มีอายุการทำงาน ต่ำกว่า 1 ปี- 5 ปี มีความคิดเห็นใน ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม มากที่สุด

ตารางที่ 96 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต กับคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน	คุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม	
	มีความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
1.ด้านร่างกาย	√	ปานกลาง
2.ด้านจิตใจ	√	
3.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	√	
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	√	
5.ด้านจิตวิญญาณ	√	
6.ด้านความมั่นคงในชีวิต	√	

จากตารางที่ 96 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากมีการให้ความสำคัญกับปัจจัยแต่ละด้านมากขึ้น พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางก็จะมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมดีขึ้นเช่นกัน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง กับปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต มีการแปรผันตามกันในเชิงบวก ($R = 0.753$) ซึ่งสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมได้ร้อยละ 56.70 ส่วนคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อีกร้อยละ 43.30 เป็นผลที่เกิดจากด้านอื่นๆ และเมื่อพิจารณาจากค่านัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และยังพบว่า ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต สามารถทำนายคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยในแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.418 และ 0.488 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

จากข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตการทำงานในฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ แต่บางส่วนยังต้องการให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานฯ เพิ่มเติม โดยเฉพาะในส่วนของ การตรวจสุขภาพ และการเบิกค่ารักษาพยาบาล นอกจากนี้การปฏิบัติงานของพนักงานในฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ ส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติงานเป็นกะ ซึ่งทำให้พนักงานที่เข้ากะ ไม่สามารถดำเนินชีวิตตามปกติได้ เช่น การรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา การไม่มีเวลาออกกำลังกาย และการพักผ่อนไม่เพียงพอ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสุขภาพต่างๆ

ตามมา องค์กรจึงควรให้ความสำคัญหนักในการให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพ และจัดสวัสดิการทางด้านสุขภาพให้กับพนักงานที่เข้ากะ เช่น การจัดให้มีบริเวณสำหรับให้พนักงานกะ ออกกำลังกาย มีอุปกรณ์ เครื่องออกกำลังกาย ที่เหมาะสม เป็นต้น

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางตามแนวคิดมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Management System of Quality of Work Life: MS-QWL) ของสถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก หมายถึง พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางรู้สึกว่าการทำงานในฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ มีความหมายและมีความสำคัญ รวมถึงพนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม จิตวิญญาณ และความมั่นคงในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของคณางค์ สนธิเปล่งศรี (2553) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด พบว่า พนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด มีคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเสธวิทย์ รุ่งแก้ว (2554) ที่ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่เอน จำกัด ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของชาติ เดชประแดง (2550) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลของสาธารณสุขในเขต 4 ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของจินตนา นาคพิน (2552) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รวมถึงไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุนันท์ วิรัชวรกุล (2553) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัทหลักทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับดีปานกลางค่อนข้างต่ำ

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง พบว่า ปัจจัยด้านร่างกาย ปัจจัยด้านจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของคณางค์ สอนธิเปล่งศรี (2553) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด พบว่า พนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านร่างกาย ปัจจัยด้านจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของเสววิทย์ รุ่งแก้ว (2554) ที่ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่เอน จำกัด พบว่า พนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัดมีความคิดเห็นในปัจจัยด้านร่างกาย ปัจจัยด้านจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 6 ปัจจัย กับคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีการแปรผันตามกันในเชิงบวก ($R = 0.753$) ซึ่งสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมได้ร้อยละ 56.70 ส่วนคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อีกร้อยละ 43.30 เป็นผลที่เกิดจากด้านอื่นๆ และเมื่อพิจารณาจากค่านัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และยังพบว่า ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต สามารถทำนายคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยในแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.418 และ 0.488 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของคณางค์ สอนธิเปล่งศรี (2553) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง 6 ปัจจัย กับคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมของพนักงานบริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด มีการแปรผันตามกันในเชิงบวก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุนันท์ วิรัชวรกุล (2553) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัทหลักทรัพย์ในกรุงเทพมหานครพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานทั้ง 6 ด้านมีความแปรผันตามกันในเชิงบวก รวมถึงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสววิทย์ รุ่งแก้ว (2554) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของสมาชิกสหกรณ์โคนมแม่เอน จำกัด พบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ทั้ง 6 ด้านมีความแปรผันตามกันในเชิงบวกเช่นกัน

ข้อค้นพบ

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีข้อค้นพบ ดังนี้

1. จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง กับปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต พบว่า มีการแปรผันตามกันในเชิงบวก และปัจจัยด้านจิตใจ ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ หากมีการให้ความสำคัญในปัจจัยทั้ง 6 ด้าน โดยเฉพาะ ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิตมากขึ้นแล้ว พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางก็จะมีคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวมดีขึ้น

2. คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ช่วงเวลาการทำงาน อัตราเงินเดือน และอายุการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น เพศ และหน่วยงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมแตกต่างกัน

3. ปัจจัยด้านร่างกาย ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานฯที่มี อายุต่ำกว่า 30 ปี ปฏิบัติงานในช่วงเวลาปกติ สังกัดหน่วยงาน กองโยธา มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความคิดเห็นในปัจจัยย่อยการมีมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง การทำงานด้วยความกระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า การรับประทานอาหารในแต่ละวันได้เพียงพอ การได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ การได้พักผ่อนนอนหลับในแต่ละวันอย่างเพียงพอ แตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคลอื่น

4. ปัจจัยด้านจิตใจ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานฯที่สังกัดหน่วยงาน กองโยธา มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความคิดเห็นในปัจจัยย่อยความพึงพอใจในความเป็นอยู่ทุกวันนี้ ความภูมิใจในผลสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย การมีสมาธิตลอดเวลาในการทำงาน ความสามารถเป็นที่พึ่งของคนในครอบครัว การมีความสุขในการทำงานในฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะแตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคลอื่น

5. ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานฯที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี และมีอายุทำงานต่ำกว่า 1 ปี- 5 ปี มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความคิดเห็นในปัจจัยย่อยความไว้วางใจในเพื่อนร่วมงาน ความสามารถพึ่งพาเพื่อนร่วมงานในเรื่องการทำงานได้ คนในฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ ร่วมมือร่วมใจกันทำงาน เพื่อนร่วมงานเป็นเสมือนคนในครอบครัวเดียวกัน การได้รับข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อท่านจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร การเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของที่ทำงานแตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคลอื่น

6. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานฯเพศหญิง ปฏิบัติงานในช่วงเวลาปกติ และสังกัดหน่วยงานกองโยธา มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความคิดเห็นในปัจจัยย่อย การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในระหว่างการเดินทางมาที่ทำงาน การมีที่ทำงานที่มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ความพึงพอใจในวันหยุดที่ได้รับ การยอมรับในกฎระเบียบของสถานประกอบการมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในขณะที่ทำงาน ความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกที่สถานประกอบการจัดให้ เช่น ห้องพักผ่อน ห้องรับประทานอาหาร ห้องน้ำและห้องส้วมแตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคลอื่น

7. ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางเมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานฝ่าย

การผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานฯที่สังกัดหน่วยงาน กองปฏิบัติการระบบลำเลียงถ่านหินและยิปซั่ม มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านปัจจัยด้านจิตวิญญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความคิดเห็นในปัจจัยย่อยการได้รับการยอมรับหรือคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ความภูมิใจที่ได้ทำงานที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะ การได้ใช้ความรู้ความสามารถในงานได้อย่างเต็มที่ การได้มีส่วนเผยแพร่ชื่อเสียงของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ แตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคลอื่น

8. ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน of พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานฯที่มีอัตราเงินเดือน 60,001-80,000 ขึ้นไป มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต โดยมีความคิดเห็นในปัจจัยย่อยการได้รับรายได้ที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความพึงพอใจในสวัสดิการต่าง ๆ ที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะจัดให้ การได้รับการเลื่อนขั้น เงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นแตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคลอื่น

9. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน of พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางทั้ง 6 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมในระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิตมีอิทธิพลกับคุณภาพชีวิตการทำงานมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงาน of พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน of พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง พบว่า อยู่ในระดับดี โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม ซึ่งสามารถวัดระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานได้ ดังนั้น คณะผู้บริหารฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะควรให้ความสำคัญกับ ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ และปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ซึ่งถือเป็นปัจจัยส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม of พนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะมากที่สุด กล่าวคือ ผู้บริหารควรวางนโยบายที่ส่งเสริมในปัจจัยดังกล่าว และสามารถมีความ

ต่อเนื่องในระยะยาว โดยส่งเสริมนโยบายเก่าและเสริมสร้างนโยบายใหม่เสมอๆ เพื่อสรรหาแนวทางที่เหมาะสมกับองค์กรมากที่สุด

2. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยย่อยด้านร่างกายที่ควรได้รับการส่งเสริม คือ การได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ การได้นอนหลับพักผ่อนในแต่ละวันอย่างเพียงพอ และการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง เนื่องจากปัจจัยย่อยดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในสามอันดับสุดท้าย เนื่องจากลักษณะการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ของพนักงานในฝ่ายการผลิต มีการปฏิบัติงานแบบเข้ากะ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการพักผ่อนไม่เพียงพอ และมีโอกาสน้อยที่จะได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการให้ความรู้กับพนักงานกะ ในเรื่องการดูแลสุขภาพ การปฏิบัติตนในการทำงานเป็นกะ และควรมีการสนับสนุนให้มีการออกกำลังกายที่ทำงาน เช่น การจัดให้มีบริเวณสำหรับออกกำลังกายให้กับพนักงาน

3. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยย่อยด้านจิตใจที่ควรได้รับการส่งเสริม คือ ความสามารถในการจัดการกับความเครียดได้ การสามารถปรึกษาหัวหน้างานเมื่อมีปัญหาในการทำงานได้ และการมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจในยามทุกข์ เนื่องจากปัจจัยย่อยดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นอยู่ในสามอันดับสุดท้าย หน่วยงานควรมีการส่งเสริมทางด้านศาสนาให้กับพนักงานๆ เนื่องจากศาสนาจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในยามทุกข์ได้ดี และคำสอนของศาสนาต่างๆมีส่วนช่วยให้สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อจัดการกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งในด้านการทำงาน และชีวิตส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลให้ความเครียดของพนักงานลดลงน้อยลงไป โดยมีการจัดอบรมทางด้านจริยธรรม การเปิดโอกาสให้พนักงานๆสามารถลางานเพื่อไปวิปัสสนาได้ และในส่วนของปัญหาในการทำงาน ควรให้หัวหน้างานเปิดโอกาสให้พนักงานๆได้แสดงความคิดเห็นหรือพูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

4. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยย่อยด้านสัมพันธภาพทางสังคม ที่ควรได้รับการส่งเสริม คือ การมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นในการทำงาน การได้รับข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์จากเพื่อนร่วมงาน และผู้บริหาร และ การเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของที่ทำงาน สืบเนื่องมาจากพนักงานส่วนใหญ่ในสังกัด ฝ่ายการผลิต มีการปฏิบัติงานเป็นกะ ทำให้มีโอกาสน้อยที่จะได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆของที่ทำงาน และมีโอกาสน้อยในการพบกับผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรจัดให้พนักงานกะได้มีกิจกรรมที่สามารถพบปะกับพนักงานในหน่วยงานอื่น และผู้บริหาร เพื่อให้พนักงานกะได้มีการพัฒนาในปัจจัยย่อยด้านสัมพันธภาพทางสังคม เนื่องจากการที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม หรือการขาดปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จะก่อให้เกิดความเครียดจากการทำงานได้

5. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยย่อยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ควรได้รับการส่งเสริม คือ ความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะจัดให้ เช่น ห้องพักผ่อน ห้องรับประทานอาหาร ห้องน้ำและห้องส้วม สถานที่ทำงานมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในระหว่างการเดินทางมาที่ทำงาน ทางโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ได้มีการจัดสวัสดิการในการมีรถรับส่งสำหรับพนักงานฯ โดยมีจุดจอดรับส่งในสถานที่ต่างๆหลายจุดในจังหวัดลำปาง แต่ก็ไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการที่จะไปรับส่งถึงที่พักอาศัยของพนักงานทุกคนได้ ซึ่งในกรณีของพนักงานกะ ที่ต้องเข้ากะในช่วงเวลาของกะตึกจะต้องเดินทางมาขึ้นรถในช่วงเวลากลางคืน คือ ประมาณ 23.00 น. จึงอาจทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยได้ แต่ทางโรงไฟฟ้าแม่เมาะได้มีการจัดบ้านพักพนักงานซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ทำงาน ซึ่งในส่วนนี้ พนักงานกะอาจจะต้องมีการจัดการในส่วนของความปลอดภัยของตนในส่วนนี้

6. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยย่อยด้านจิตวิญญาณ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต การทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผู้บริหารจึงควรเน้นความสนใจในการพัฒนาปัจจัยดังกล่าว ซึ่งจากการสรุปจาก ส่วนข้อเสนอแนะของพนักงานในฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ ควรส่งเสริม ในหัวข้อ การสามารถทำกิจกรรมทางศาสนาได้ตามความต้องการ โดยเมื่อมีกิจกรรมทางศาสนาแต่ตรงกับการปฏิบัติงานของพนักงานกะ ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยค่อนข้างมาก จึงมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาสูง เมื่อไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเหล่านั้นได้ ผู้บริหารควรแก้ไขปัญหาดังกล่าว มีการจัดให้ร่วมกันทำบุญตามกำลังศรัทธา แล้วมีการส่งตัวแทนนำปัจจัยที่รวบรวมได้ ไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้พนักงาน ได้เกิดความรู้สึกได้มีส่วนร่วมกับการกิจกรรมทางศาสนาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น เป็นต้น

7. จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ในที่นี้หมายถึง ความมั่นคงในชีวิตเชิงเศรษฐกิจ โดยปัจจัยย่อยด้านความมั่นคงในชีวิต เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต การทำงานในภาพรวมของพนักงานฝ่ายการผลิต โรงไฟฟ้าแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผู้บริหารจึงควรเน้นความสนใจในการพัฒนาปัจจัยดังกล่าว หัวข้อ ที่ควรได้รับการส่งเสริม คือ การสร้างหนี้เพื่อความมั่นคงในระยะยาว และการเก็บออมเงินไว้ใช้ยามจำเป็นอย่างเพียงพอ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่มีการจัดสวัสดิการ มีการให้อัตรารับเงินเดือนที่สูง มีการปรับขึ้นเงินเดือนที่สูง แต่พนักงานฯยังคงมีหนี้สิน และเกิดความไม่พึงพอใจในเงินเดือนและสวัสดิการที่ตนได้รับ สาเหตุเกิดมาจากการไม่มีความพอเพียง ผู้บริหารจึงควร

ส่งเสริมการให้ความรู้กับพนักงานฯ ในส่วนของการเก็บออมเงิน การไม่สร้างหนี้ที่เกินกำลัง การใช้
จ่ายอย่างพอเพียง การยึดถือหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความ
พึงพอใจในเงินเดือนและสวัสดิการที่ตนได้รับ ไม่ใช่จ่ายเกินกำลัง และมีการเก็บออมไว้ใช้ในยาม
จำเป็นได้อย่างเพียงพอ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved